

Jarraian, 2026ko apirilaren 22tik maiatzaren 8ra bitartean jendaurreko informazioaren izapidean jasotako Aukera Berdintasunerako Arautegiaren zirriborroari buruzko iradokizunen eta iritzien laburpen bat gaika multzokatuta eskaintzen da. Era berean, iradokizun horiek Arautegian sartu diren edo, hala badagokio, zergatik ez diren sartu argudiatzen duen informazioa gehitzen da:

1."Arrazoizko egokitzapenak" definizioa eta irismena:

- **Lege-esparrua:** NBEaren Konbentzioan eta gida nazionaletan oinarritutako "arrazoizko egokitzapen" definizio esplizitua sartzea eskatzen da.
 - **Ekarpenari erantzuna:** Horri buruz egindako ekarpenak onartzen dira. Ondorioz, arautegian 'arrazoizko egokitzapen'-aren definizio espezifiko bat sartu da, ingurune akademikoaren berezitasunetara egokitua eta testuinguruan kokatua.
- **Ingurune sentSORIALA eta kognitiboa:** Egokitzapenak oztopo fisikoetatik edo azterketetako aparteko denboratik haratago joatea eskatzen da, ingurune sentSORIALAREN kudeaketa (zarata, argiztapena) eta **irisgarritasun kognitiborako** eskubidea barne (irakurketa erraza, piktogramak, sistema handigarriak).
 - **Ekarpenari erantzuna:** Arautegiak, arau-izaera duenez, esparru orokor bat ezartzen du, eta ez du arrazoizko egokitzapenen katalogo zehatz bat barne hartzen. Neurri horien zehaztapena eta xehetasuna zerbitzuko protokoloetan eta barne gidetan garatzen da. Azpimarratu behar da, dokumentu horiek ekarpenean adierazitako ingurune sentSORIAL eta kognitiboei buruzko egokitzapenak jasotzen eta eguneratzen dituztela aldizka.
- **Aurrekontuen arabera:** Hainbat ekarpenek ohartarazten dute egokitzapenak "aurrekontuen arabera" izatea (3.7 art.) zalantzarik dela eta diskriminatzailea izan daitekeela. Ukatzeak modu indibidualizatuan eta arrazoituan justifikatzea eskatu dute, baldin eta "neurritz kanpoko karga" badakarte.
 - **Ekarpenari erantzuna:** "Aurrekontuaren arabera" izateak, ez du saihestu nahi Arautegiko 2. Artikuluko arrazoizko egokitzapenen konpromisoa. "Neurritz kanpoko karga" kontzeptua, araudi nazionalak eta nazioartekoak barne hartzen du arrazoizko egokitzapenen muga gisa, kontzeptu horri lotuta dago. Bestalde, edozein ukapen arrazoituta eta banan-banan justifikatzeko betebeharra nahitaez bete beharreko legezko baldintza da, eta, beraz, indarrean dagoen idazketak erabat bermatzen du eskatzaileen eskubideen babesia.

- Dokumentuan zehar, "desgaitasunen bat duten edota hezkuntza premia espezifikoak dituztenak" aipatzen dira. Hezkuntza premia espezifikoaren barruan, Hezkuntza premia bereziak dituzten ikasleak daude (desgaitasuna duten ikasleak sartzen dira bertan). Zergatik planteatzen da bereizketa hori, hala izanik?
 - **Ekarpenari erantzuna:** Nahiz eta egia den desgaitasuna kontzeptualki hezkuntza premia espezifikoaren barruan sartzen dela, 'desgaitasun' terminoa esplizituki gordetzea erabaki da. Mantentze hori, bat dator SAPDU Sareak (Unibertsitatean Desgaitasuna duten Pertsonentzako Arreta Zerbitzuen Sarea) eta Espainiako unibertsitateetako aniztasunari arreta emateko zerbitzuek erabiltzen duten terminologiarekin.

2. Irakasleen prestakuntza (sentsibilizazioaz haratago)

- **Gaitasun teknikoa:** Adostasuna dago "sentsibilizazio jarduerak" ez direla nahikoak. Prestakuntza teknikoa behar da Ikaskuntzarako Diseinu Unibertsalean eta neurodibertsitatea bezalako estrategietan.
- **Hezkuntza Inklusiborako Zerbitzuaren lidergoa eta lankidetza:** Hezkuntza Inklusiborako Zerbitzua (HIZ) prestakuntza programa horien buru izatea iradokitzen da, elkarre espezializatuen lankidetza eta adituen laguntza izanik.
- **Ikasgelarekiko lotura:** Zerbitzuaren borondate onaren eta ikasgeletako eguneroko errealitatearen arteko deskonexioaz ohartarazten da, irakasleek askotan ez baitute egokitzapenak aplikatzeko tresnarik.
 - **Ekarpenei erantzuna:** Iradokizuna onartu da. Ekarpen horiek oso positibotzat jotzen dira, guztiz bat baitatoz indarrean dagoen EHUKo IV. Inklusio Planaren ildo estrategikoarekin. Bat gatz sentsibilizazio hutsa ez dela nahikoa ikasgelarako tresna praktikokoekin batera ez badoa diagnostikoarekin. Ildo horretan, argitu behar da Hezkuntza Inklusiborako Zerbitzua (HIZ) irakasleei zuzendutako prestakuntza programak bultzatzen eta gidatzen ari dela, eta berariaz jorratzen dituela Ikaskuntzarako Diseinu Unibertsala eta neurodibertsitatearen arreta bezalako estrategiak. Prestakuntza plan horiek mantendu, indartu eta zabaltzeko konpromisoa hartu da, elkarre eta erakunde espezializatuen laguntzarekin, irakasleei ikasgelen eguneroko errealitatearekin zuzenean konektatzeko baliabide aplikagarriak emateko helburu nagusiarekin.

3. Prozedura burokratiko eta administratiboak

- **Berritze automatikoa:** Arrazoizko egokitzapenen eskaera automatikoki edo modu sinplifikatuan ikasturte bakoitzean berritzea proposatzen da, baldin eta diagnostikoan aldaketarik ez badago (baldintza iraunkorrak), ikasleen karga burokratiko eta estresa murrizteko.

- **Ekarpenari erantzuna:** Ulertzen da ikasleari gainkarga administratiboa saihesteko kezka, baina zehaztu behar da ikasleak egin behar duen berritze prozesua ez dela prozesu burokratizatua. Diagnostikoa iraunkorra izan arren, urteko berritzea funtsezko unea da jarraipena eta ebaluazioa egiteko, eta aukera ematen du aurreko ikasturtean ezarritako egokitzapenen eraginkortasuna aztertzeko.
- **Sarbide irizpideak eta diagnostikoak:** Eskatzen den desgaitasun ehunekoa berrikustea iradokitzen da (% 33tik % 25era jaitea proposatu dute, beste beka batzuk bezala).
 - **Ekarpenari erantzuna:** Goragoko mailako arauak zehazten dute %33ko desgaitasuna edo handiagoa eskatzea plazak erreserbatzeko edo matrikula tasak salbuesteko eskubideak eskuratzeko. Zehazki, desgaitasuna duten pertsonen eskubideei eta haien gizarteratzeari buruzko Lege Orokorraren Testu Bateginean xedatutakoaren arabera arautzen da (1/2013 Legegintzako Errege Dekretuaren 4.2 artikulua). Beraz, ez dago lege tarterik atalase hori aldatzeko.
- **Laguntza digitala:** Ikasleei kudeaketa administratiboetan eta gaur egun guztiz irisgarriak ez diren unibertsitateko aplikazio informatikoen erabileran laguntza zuzena ematearen beharra azpimarratzen da.
 - **Ekarpenari erantzuna:** Guztiz bat gatoz unibertsitateko izapide guztietan irisgarritasuna bermatzearen garrantziarekin. Alde horretatik, esan behar da unibertsitateak badituela ikasleari zuzeneko laguntza eta laguntza emateko bideak, administrazio kudeaketa eta kudeaketa digital horiek egiten laguntzeko. Hala ere, oso positiboki baloratzen da ekarpena eta erabili beharreko euskarria oztopo teknologikoei dagokionez gero eta arinagoa eta eraginkorragoa izango dela ziurtatzeko kontuan hartzen da.

4. Ikasleen rol aktiboa eta laguntza motak

- **Ikaslearen protagonismoa:** Idazketa aldatzea eskatzen da, ikasleak koordinazio bileretan rol aktiboa izan dezan eta zuzenean eskatu ditzan, zentroko edo HIZko arduradunen menpe egon gabe.
 - **Ekarpenari erantzuna:** Egindako ekarpena eskertzen da, eta guztiz bat gatoz ikasleak bere inklusio prozesuaren

protagonista aktibo izan behar duela dioen premisarekin. Hala ere, ez da beharrezkotzat jotzen xedapenaren egungo idazketa aldatzea, ikasleak erabat aitortuta baitauka koordinazio bilerak zuzenean eskatzeko eskubidea eta autonomia. Ikaslearen zuzeneko komunikazio bide hori bermatuta dago indarrean dauden arreta prozeduretan, eta beraz, proposatutako aldaketa errepikakorra izango litzateke.

- **Irakasleei jakinaraztea:** Hezkuntza Inklusiborako Zerbitzuak berak (ikaslearen baimenarekin) irakasleei beharren berri ematea iradokitzen da, erantzukizun horren zama guztia ikaslearen gain ez uzteko.
 - **Ekarpenari erantzuna:** Egindako ekarpena eskertzen da, ikasleari beharrezkoak ez diren kargak saihesteko helburua duena eta guztiz partekatzen duguna. Hala ere, ez da beharrezkotzat jotzen idazketa aldatzea, argitu behar baita gaur egungo prozedurak proposatutako baldintzetan funtzionatzen duela. Irakasleak informatzeko erantzukizuna ez dagokio inola ere ikasleari. Hezkuntza Inklusiborako Zerbitzua bera (HIZ) arduratzen da, irakasleei beharrak eta egokitzapenak formalki jakinarazteaz, behar bezalako konfidentzialtasun eta adostasun bermeeekin, nahitaez bete beharreko txostenak eginez.
- **Laguntzako langileak birdefinitzea:** Proposatzen da laguntzako langileek ere gizarte-elkarreragina erraztea eta talde lanetan bitartekari gisa jardutea, ez bakarrik laguntzaile gisa. Gainera, ikasle mentoreen sare bat sortzea iradokitzen da.
 - **Ekarpenari erantzuna:** Laguntzako langileen helburu nagusia ikasleak ahalik eta autonomia handiena lortzeko behar dituen baliabideak ematea da. Hala ere, ezin da onartu taldeko lanetan bitartekarien rola beren gain hartzeko proposamena. Zeregin horrek gaingitu egiten ditu profesional horiei esleitutako funtzioak eta eskumenak. Bitartekotza, gidaritza eta talde laneko dinamiken ikuskapena irakasgaiaren ardura duten irakasleei dagozkien irakaskuntza funtzioak dira.
 - **Ekarpenari erantzuna:** Bestalde, oso positiboki baloratzen da ikasle mentoreen sare bat sortzeko proposamena, eta iradokizun hori kontuan hartuko da zerbitzuaren etorkizuneko ekintzetan berriazko programa gisa garatzeko eta planifikatzeko.

5. Ebaluazioa eta jarraipena

- **Jarraipen-batzordea:** jarraipen talde edo batzorde egonkor bat sortzea planteatzen da, Arautegiaren aplikazio praktikoa ebaluatzeko, hobekuntza arloak detektatzeko eta ikaslearen eta elkarte mugimenduaren parte hartze zuzena bermatzeko.

- **Ekarpenari erantzuna:** Arautegiaren etengabeko hobekuntza eta aplikazio egokia bermatzeko helburuarekin bat egiten bada ere, ez da beharrezkotzat jotzen xede horretarako kide anitzeko organo berri bat sortzea. Neurri horien aplikazio praktikoaren ebaluazioa eta hobekuntza arloen detekzioa Hezkuntza Inklusiborako Zerbitzuaren (HIZ) eskumen eta betebeharren parte dira, zerbitzu honek, dagozkion memoriak eta aldizkako ebaluazioak egiten ditu. Era berean, egunerokoan ikasleak zuzenean parte hartzeko eta komunikatzeko kanalak irekita daude.